

BALTIJOS VALSTYBIŲ SOLIDARUMO SU BALTARUSIJOS ŽMONĖMIS DEKLARACIJA

Artėjant kovo 25 dienai, kai baltarusiai mini trumpai gyvavusios Baltarusijos Liaudies Respublikos (BLR) Nepriklausomybės deklaracijos 103-iasias metines, baltarusiai siekia demokratijos ir suverenumo lygiai kaip ir prieš 103 metus. Reiškiamo visapusišką paramą ir pagarbą baltarusiams, kurie septynis mėnesius iš eilės taikiai kovoja dėl šio tikslo. Nepriklausomybės diena – kovo 25-ji – taip pat tapo simboliu, ženklinančiu Baltarusijos žmonių pasipriešinimą režimui, įvestam diktatoriaus Aleksandro Lukašenos, kuris 26 metų laiko valdžią uzurpavęs ją savo rankose.

Smerkiame tebesitęsiančias žiaurias ir smurtines Baltarusijos saugumo pajėgų vykdomas represijas, taikomas taikiems demonstrantams, nepriklausomiems žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams, teisininkams, profesinėms sąjungoms ir politiniams aktyvistams. Šiuo metu Baltarusijos kalėjimuose kalinami 300 politinių kalinių, teismuose – 2 500 politiškai motyvuotų bylų, užfiksuota daugiau kaip 1 000 kankinimo atvejų, 32 000 Baltarusijos žmonių sulaikyta dėl politinių priežasčių.

Baltijos valstybės kartu su tarptautine bendruomene yra įsipareigojusios toliau remti Baltarusijos demokratiją ir suverenitetą. Mūsų tautoms teko stoti į sunkią kovą už demokratiją ir pavyko atgauti suverenitetą, todėl mes gerai suprantame pagrįstą savo kaimynų motyvaciją ir ryžtą. Kartu su mūsų europiniais ir euroatlantiniais partneriais siekiame sustiprinti taiką Baltarusijos perėjimą prie demokratijos nesilpninant šalies nepriklausomybės.

Kovo 25 d. išvakarėse reikšdamos solidarumą su Baltarusijos žmonėmis, kovojančiais už savo tėvynės laisvę ir nepriklausomybę, Baltijos valstybės:

- konstatuoja, kad Aleksandro Lukašenos valdžia neturi nei nacionalinio, nei tarptautinio legitimumo, o Aleksandras Lukašenka neturi teisės atstovauti Baltarusijos žmonėms. Baltijos valstybės remia Baltarusijos demokratinės opozicijos lyderius bei jų raginimą tarptautiniu mastu tarpininkauti deryboms ir surengti laisvus ir sąžiningus rinkimus, kuriuose dalyvautų tarptautiniai rinkimų stebėtojai;
- reikalauja nedelsiant nutraukti smurtą; besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius ir sulaikytuosius, iš kurių šiuo metu atimtos pagrindinės teisės; užtikrinti saugų grįžimą Baltarusijos piliečiams, kurie buvo priversti bėgti iš šalies į tremtį;
- viešai pabrėžia savo teikiamą apsaugą ir paramą nepriklausomai žiniasklaidai, žmogaus teisių gynėjams ir pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios yra gyvybiškai svarbios stiprinant demokratiją Baltarusijoje; būtina užtikrinti, kad finansinė parama pasiektų žmones, kurie šiuo metu persekiojami už savo profesionalų darbą ar išreikštą nuomonę;
- pabrėžia, kad sankcijos yra žingsnis teisinga linkme ir kad reikia taikyti papildomas sankcijas dalyvavusiems klastojant rinkimų rezultatus arba vykdant sisteminius žmogaus teisių pažeidimus ir taip tapusiems valdžia piktnaudžiaujančio režimo įrankiais (pagrindinis taikiny – režimo finansuotojai, t. y. įmonės, tiesiogiai susijusios su Baltarusijos prezidento kanceliarija); sankcijos turėtų būti taikomos tol, kol reikalavimai bus įvykdyti;
- ragina visas demokratines valstybes remti Baltarusijos visuomenės pastangas pasinaudoti galimybe kurti savo ateitį; taip pat ragina visas demokratines valstybes įsipareigoti padėti baltarusiams šiame kelyje. Baltijos valstybės ragina Europos politikos formuotojus toliau dėti pastangas, kad būtų rasta priemonių, reikalingų padėti Baltarusijos pilietinei visuomenei tapti tikra politine jėga savo šalyje, sukuriant galimybių vyksti sudėtingoms diskusijoms dėl politikos ir idėjų, kurios padėtų kurti naują Baltarusijos ateities viziją.

Marko Mihkelson
Estijos Respublikos Rigikogo
Užsienio reikalų komiteto
pirmininkas

Rihards Kols
Latvijos Respublikos Saeimos
Užsienio reikalų komiteto
pirmininkas

Žygimantas Pavilionis
Lietuvos Respublikos Seimo
Užsienio reikalų komiteto
pirmininkas